

ДГ „Здравец“ с. Опанец, общ. Плевен
ул. „Христо Ботев“ № 6 тел. 0884630413 e-mail: odzoranec@abv.bg

Утвърждавам
Директор:
/М. Василева/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане е основен инструмент за планиране на дейностите по задържане на децата в детската градина. Тя е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвянето на Програма на ДГ „Здравец“ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013-2020;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015-2020;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността 2014- 2020;
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014 – 2020;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество 2010- 2020;
- Наредба за приобщаващо образование;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминация в областта на образованието

Преждевременното напускане на образователната система води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по- висока степен на образование.

Позитивната образователна среда е ключова мярка в превенцията на преждевременното напускане на детската градина, като във формирането ѝ се включват следните дейности:

1. Разработване и изпълнение на собствена Програма за превенция.
2. Подобряване на капацитета на педагогическите екипи за идентифициране на причините за ранното отпадане на децата.
3. Разработване и прилагане на механизми за контрол, оценка и самооценка на дейността на

- директора и педагогическите специалисти, по отношение намаляването на отсъствията.
4. Развиване на дейности в детската градина за подкрепа за личностното развитие.
 5. Справяне с възникващите трудности още от най- ранна възраст.
 6. Активно взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти.
 7. Развиване на между училищни инициативи и системен обмен на добри практики за преванция на преждевременното напускане на детската градина.

II. ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

1. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е дялът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2. Социални причините

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие или налагането на строги наказания.

3. Образователни причините

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

4. Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно – групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи, предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: липса на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, родителите не оценяват необходимостта и ползата от получаване на образование за децата им и други подобни причини.

5. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните институции и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина, за справяне с преждевременното напускане на децата; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките и мерките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и институционално.

6. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на деца със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси.

III. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на децата, като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

IV. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване и изпълнение на политика за повишаване на обхвата в образователната система при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между различните равнища на управление.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване на включването в образователната система на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
5. Сътрудничество между семейство, детска градина, училище, институции, НПО, за изграждане на широко публично доверие и подкрепа на политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина.

V. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Постигането на оперативните цели на стратегията се осъществяват чрез:

- превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват;
- интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане, при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище;
- компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образованието.

VI. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Възможно е нежелание на родителите детето да посещава детска градина, поради страх от социална изолация; невъзможност за адаптиране към останалите деца; по-ниска самооценка; невъзможност за водене и прибиране на детето.

Мерки: работа с родителите в посока мотивация за приобщаване на децата от ромски произход; деца със специални образователни потребности и деца от рискови групи, както и работа с попечителите на деца / най-често баба и дядо/ от семейства, заминали в чужбина.

2. Трудова миграция на родителите – напускане на единия или и двамата родители на страната, поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на децата; търсена на съдействие от отдел „Закрила на детето“.

3. Липса на грижи от страна на родители, заминали в чужбина за децата, както и за болни членове на семейството.

Мерки: оказване на социална помощ (дарителски акции).

4. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето – изразява се в не контролиране на часовете за сън; непознаване и незачитане потребностите на детето; липса на интерес към постиженията на детето, както и подготовката на детето за ролята му на ученик.

Мерки: мотивиране на родителите и приобщаване на тези деца, чрез посещаване на целодневната форма на организация в детската градина; търсене на непрекъснати срещи с тези родители; мотивиране и приобщаване към училищната общност.

5. Чести конфликти между агресивни родители – побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: в най-честите случаи, детската градина се превръща в единствено защитено място за детето. Търси се контакт с родителите и се обяснява какво наблюдава учителя в поведението

на детето. Насочват се за консултация с психолог. При необходимост се сезира отдел „Закрила на детето“.

Други по-важни мерки и дейности свързани с превенцията от отпадане са:

- управление на информацията за преждевременно напусналите подготвителна за училище група; изготвяне на база данни от учителите, в чиито групи има деца от рискови групи / съобразно различните причини за отпадане/;
- координиране действията на учителите на подготвителните групи с тези на ръководството на ДГ „Здравец“ с. Опанец;
- квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието; провеждане на семинари, тренинги и беседи с педагогическите специалисти за справяне с последиците от агресия и насилие в дома и детската градина; провеждане на вътрешна квалификация за начините за разрешаване на конфликти; обмяна на добри практики;
- реализирането на конкретни дейности за постигане целите на програмата;
- дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;
- насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование;
- увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование, възпитание и социализация на деца от рискови групи;
- създаване на условия за включване на детето в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;
- индивидуална подкрепа за детето от личност, която то уважава (допуска до себе си);
- участие на родители в дейности в полза на детската градина, с цел сплотяване на общността и демонстриране на положителен модел за поведение на децата;
- изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на подготвителна за училище група;
- повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда;
- поставяне на детето в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическа приложимост на придобитите знания и умения;
- превръщане на детската градина в приятно и желано място за децата, чрез използване на иновативни методи и форми за взаимодействие;
- осъществяване на диференцирана и индивидуална работа с деца с по-ниска успеваемост;
- провеждане на анкета с родителите на деца с по-ниска успеваемост за установяване на причините;
- приваждане дисциплината на децата в съответствие с новите обществени реалности;
- изграждане на съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес;
- осъществяване на оптимално ниво на вътрешна мотивация за учене у децата, чрез целенасочена образователно-възпитателна работа;
- гражданско образование и работа с родителската общност;
- приобщаване към общочовешки ценности и подготовка за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнение на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, не правителствения сектор и училището.

Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Настоящата Програма е приета на педагогически съвет с Протокол № 9 от 13.09.2022 година.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАЙНОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

I. ИЗОБЛЕЖЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане е основен инструмент за планиране на дейностите по издръжка на децата в детската градина. Тя е създадена на основание чл. 203, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование и в съответствие с целите, зададени в националните политики по превенция на ранното напускане на образователните системи и администрация от месец на правителството в областта на образованието и областно-националното развитие.

Водещи стратегически документи по отношение на Програма на ДГ „Зорница“ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Стратегия за национална цел на предучилищно-научилните образователни системи 2013-2020;
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етнически малцинства 2013-2020;
- Национална стратегия за издръжка и образование на гражданите 2014-2020;
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014-2020;
- Рамкова програма за интегриране на хората с физически увечество 2010-2020;
- Наредба за преобладаване от издръжка;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминация в областта на образованието

Предсвременното напускане на образователната система води до нарастване на разходите за социално изключване, изстрашна сигурността и стабилността на обществото и в резултат на това до намаляване на качеството на живот на населението и на създаваните помисли. Западният статус и достъпът до услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и безопасност, са в пряка зависимост от получената по-висок степен на образование.

Планираната образователна среда е ключова мярка в превенцията на предсременното напускане на детската градина, като най-формирателно и се изпълняват следните дейности:

1. Разработване и изпълнение на собствена Програма за превенция;
2. Подобряване на качеството на педагогическите екипи за идентифициране на причините за ранното напускане на децата;
3. Разработване и прилагане на механизми за издръжка, обучение и социализация на децата на